

Denne historie kunne for eksempel begynde i København i begyndelsen af 1970'erne. Da skete der både det ene og det andet i familien Bruchfontaine, som ganske vist senere forsvandt ud af familiehistorien, men som ikke desto mindre fik vidtrækkende følger for en hel del mennesker. Hovedpersonen ville i så fald være Valdemar Bruchfontaine, tredje generations dansk Bruchfontaine og et ikke helt almindeligt skud på den bruchfontainske stamme.

Forud var imidlertid gået et langt forløb, som er mere end en historie værd, og som man bør kende for at se begivenhederne i deres rette sammenhæng.

De danske Bruchfontainer førte familien tilbage til Otto Bruchfontaines ankomst i 1920 til egnen omkring Egersund ved Flensborg Fjord i det østlige Sønderjylland. Denne ur-Bruchfontaines fortid var dunkel, og det vedblev den at være. Den blev derfor uundgåeligt et emne for sladder, da han begyndte at hæve sig op over mængden. Teglværksarbejdere, bønder, husmænd, daglejere, fiskere, håndværkere, handlende, øvrigheds personer og alle andre hviskede, at ikke blot havde denne tyske indvander en alt anden end pletfri historie, nej, selv hans navn skulle efter sigende være opfundet!

I det første havde man delvis ret, i det sidste tog man grundigt fejl. Otto Bruchfontaine var alt for ligeglad med folks meninger til ikke at stå ved sit navn. Den sande historie var, at han otte år tidligere, to år før verdenskrigens udbrud, havde passet en mand ved navn Adolf Bast op uden for Rammelsberg-minen i det nordlige Harzen og slået ham omtrent til invalid. I fuld offentlighed, vel at mærke, som gengældelse for

den fornærmelse, manden gennem et stykke tid havde gen- taget på sit stamværtshus i udkanten af den nærliggende by Goslar. Adolf Bast havde kaldt Bruchfontainerne i almindelighed for franske sinker og Otto i særdeleshed for *Franzosendreck*, altså fransk møg.

I en tid med blomstrende tysk nationalfølelse og tilsvarende had mod det franske var dette grove fornærmelser. Paradoksalt nok var Otto Bruchfontaine ganske ligeglad med sin familie. Allerede som stort barn havde han forladt forældrenes børne- flok og indelukkede, overfyldte rum i en af omegnens lejeka- serner. Han var sig ganske bevidst, at ingen andre i familien havde fulgt hans eksempel, at de tværtimod var fortsat med at leve og formere sig som rotter. For hans skyld kunne familien sejle sin egen sø. Han havde heller aldrig taget sig nær, hvad man sagde om Bruchfontainerne, at de var efterkommere af en fransk officer, der under Napoleons besættelse et århund- rede tidligere havde bestøget en af fattiggårdens sinker, som så til gengæld ikke blot havde taget den franske sæd til sig, men i sin enfold også havde givet officerens efternavn til den søn, der blev resultatet af bestigelsen.

Det var den personlige fornærmelse, Otto Bruchfontaine reagerede på, og som han hørte om ad omveje. Ingen skulle kalde ham *Franzosendreck*! Og da hans sjak på vej ud af bjer- get løb ind i aftenshiftet, der var på vej den modsatte vej klædt i gråt bjergmandstøj med lamper og værktøj i hænderne, og han midt i flokken øjnede Bast, udsatte han ikke opgøret, men banede sig vej ind til ham og forlangte en undskyldning. Og da den overraskede Bast i stedet gav sig til at grine højt og tilmed gentog sin fornærmelse, stak Otto Bruchfontaine ham en lussing og slog ham i det efterfølgende slagsmål til plukfisk.

Adolf Bast var stærk og dumdrstig, men Otto Bruchfon- taine var ung og lige så stærk og havde ikke mindst en ustyr- lig vilje. For disse ting var han frygtet, men også respekteret blandt minearbejderne modsat Bast, der var kendt som en ondsksfuld satan. Da slagsmålet var overstået, og Bast lå

blødende og bevidstløs på jorden med guderne måtte vide hvor mange brækkede knogler, og en eller anden var gået efter hjælp, nærmede et par minearbejdere sig derfor Otto og sagde, at han kunne tage det roligt. De ville være parate til sværge på, at Bast havde været aggressiv og udfordrende, at han selv havde været ude om det, altså, at Otto havde handlet i nød-værge. Gruppens ordfører blinkede til Otto. Og var det for-
resten ikke også sådan, det havde været?

Otto Bruchfontaine havde i virkeligheden aldrig tænkt sig et liv som minearbejder. Han havde ambitioner og havde kun holdt fast ved arbejdet, fordi hans fremtidsplaner endnu var diffuse, og fordi han var fuld af kræfter. Nu kiggede han på de tavse mænd, der havde samlet sig foran ham i den lave aften-sol, og vidste, at han havde taget skæbnen i egen hånd. Måske ville han virkelig gå fri, måske var han i lovens forstand virkelig uskyldig, men arresteret ville han blive, og Basts fornær-melser ville komme for dagen, og enhver dommer ville kunne se både Ottos motiv og Basts upopularitet og vidnernes deraf følgende partiskhed.

Måske, altså, ventede fængslet på ham.

Det havde Otto Bruchfontaine ikke tid til. Han tørrede blodet af munden, drejede rundt og gik sin vej væk fra bjerget. Inden der var gået en time, havde han pakket sine få ejendele i en vadsæk og var sprunget på det første tog ud af byen. Det førte ham gennem skumringen ind i nattemørket og til Berlin, hvorfra han straks fortsatte til Hamborg og iværksatte den eneste af sine fremtidsplaner, der endnu var til at gennemføre: Næste morgen mødte han op hos det tysk-østafrikanske sel-skabs agentur nede ved havnen og blev straks hyret til selska-bets jernbaneselskab i den fjerne koloni. Så blev han tilsmilet af heldet. I en havnebeværtning mødte han en luder ved navn Angela, der først forsøgte at sælge sig selv, men så, da hun så viljen og målbevidstheden i hans øjne, blev tavs. Angela stop-pede sit arbejde for den aften og satte sig ved hans bord. Hun talte og drak sammen med ham, og da værtshuset lukkede, tog

hun ham med hjem. Hun holdt ham skjult og vartede ham op på alle de måder, hun kunne få lov til, indtil hun tre dage senere på kajen foran afrikabåden tørrede en tåre af kinden og med et resigneret, desillusioneret smil ønskede ham held og lykke.

Otto takkede for hendes husly og stod ud af havnen om bord på *DS Prinz Eugen* med kurs mod Tanga og Dar es Salaam ved Det Indiske Ocean.

Otto Bruchfontaines oplevelser i Tysk Østafrika, det område, som i Valdemar Bruchfontaines tid i 1960'erne og 70'erne var blevet til Tanzania, var eksotiske og mangfoldige. Han rejste gennem Middelhavet og Suezkanalen gennem Det Røde Hav rundt om Afrikas Horn, og han følte kræfterne vokse i takt med varmen. Han ankom til den unge koloni i begyndelsen af 1913 fuld af virketrang og frygtede det første stykke tid kun, at lovens lange arm skulle nå ham helt fra Rammelsberg. Da intet imidlertid skete, holdt han efter nogle måneder op med at bekymre sig. I Tyskland havde han hørt om plantager og minedrift og anlægsprojekter, han havde tænkt på det sorte kontinent som mulighedernes land, og han blev ikke skuffet. Han var kommet til et sted, hvor den hvide mand bestemte over den sorte uanset sin status i Europa, hvor overfloden hang på træerne, hvis ikke man var for doven til at plukke den. Tropesygdommene bed tilsyneladende ikke på Otto, der blev kommanderet ind i landet til Tabora, hvorfra forarbejderne til jernbanestrækningen vest for Victoriasøen udgik. Han blev leder af først et og så adskillige sorte arbejdssjak, der tilbragte måneder ad gangen ude i bushen. Han skånedes hverken sine folk eller sig selv og blev frygtet og respekteret for det. Og næsten omgående begyndte han at arbejde for sig selv. Han opkøbte rå ædelsten, elfenben, flodhestetænder, ædeltræ og dyreskind og bragte det med selskabets transporter tilbage til Tabora, hvor han solgte det til handelsmænd fra kysten.

Han tjente snart langt mere på sin handel end på sin ansæt-

telse. Lovligt var det egentlig ikke, fordi han ikke havde handelstilladelse. Men ingen brokkede sig over varer, der ellers ikke ville komme ind til civilisationen, og Otto Bruchfontaines midler begyndte at vokse.

På dette tidspunkt så han ingen grænser for sine muligheder. En dag i Tabora løb han ind i en mand ved navn Hans Petersen. De faldt i snak og kunne umiddelbart lide hinanden, de var jævnaldrende og drak sig fulde i kokosbrændevin, de opsøgte det lokale bordel, som officielt ikke fandtes, og fornøjede sig med de sorte piger, der lugtede af moskus og muld. Petersen havde handelsforbindelser til Dar es Salaam, Bremen og Hamborg og tilbød at købe alt, hvad Otto kunne levere, til særpris mod til gengæld at få eneret på hans varer. Det indgik de en mundtlig aftale om, og så forlod de bordellet. På en beværtning under et halvtag af palmeblade, i den sorte, afrikanske nat, fortsatte de med at drikke. Hans Petersen, der efterhånden var godt lakket til og ikke så lidt sentimental, begyndte at fortælle om sin hjemstavn, om den allernordligste del af det tyske kejserrige, om Egersund og egnen ved Flensborg Fjord, hvor jorden var fed og frugtbar, hvor lergrav lå ved lergrav og teglværksskorstenene stod så tæt som træerne i en skov. Der er jorden dobbelt frodig, sagde han med et fjernt og længselsfuldt blik. Der vender jeg tilbage til, når jeg engang er færdig her.

Otto Bruchfontaine, der havde sans for store følelser, lyttede med respekt.

Han var nu sikker på at afsætte alt, hvad han kunne bringe ind fra bushen. Om to år ville hans kontrakt med jernbaneselskabet løbe ud, jernbanen ville åbne landet, så ville han skaffe sig en koncession og for alvor koncentrere sig om sin handelsvirksomhed.

Otto så lysere på fremtiden end nogen sinde. Og så kom alt til at gå anderledes, end han havde forestillet sig.

Som et lyn fra en klar himmel brød verdenskrigen ud. Plud-

selig var Otto fanget i omstændighedernes spil. Mod sin vilje blev han indrulleret i den hær, der straks blev mobiliseret. En bureaukrat i Tabora kaldte ham ind til sig i krigens første dage og lod ham vide, at han hellere måtte melde sig, i fald han skulle have tanker om at trykke sig. Ser De, Bruchfontaine, sagde han, jeg har jo et lille stykke papir liggende i skuffen, skal vi kalde det en forespørgsel fra Rammelsberg. Han lo, en lille, tilfreds latter. I Harzen, De ved sikkert, hvad jeg taler om. Jeg havde helt glemt den, vi har jo brug for dygtige folk som Dem herude. Men nu tror jeg, De hellere må gøre Deres pligt og melde Dem til von Lettow-Vorbecks hær. Nu er det ham, der har brug for Dem, hvad siger De?

Han var den lille, benede type, som Otto havde lært ikke at undervurdere. I Afrika overlevede man kun, hvis man var stærk, også selv om man blot var embedsmand. Altså gjorde han noget, som i hele hans levetid skulle falde ham overordentligt svært: Han adlød. Han meldte sig til hæren og blev sammen med Hans Petersen involveret i de første træfninger, da de tyske styrker trængte op i Britisk Østafrika.

I disse kampe faldt Hans Petersen, ramt i maven af en kugle. Også deres delingsfører blev dræbt, spiddet af en indisk bajonet. Men de tyske styrker befæstede deres positioner, Otto havde udmærket sig, og før han havde fået set sig om, havde han overtaget delingsføreren plads.

Krigen var knap gået i gang, før Otto var blevet underofficer. De næste tre år kæmpede han i Paul von Lettow-Vorbecks styrker. Otto koncentrerede sig om sine militære pligter, alt andet var ikke værd at spille tid på. Han var sjældent bange og frygtede ikke skæbnen, han fandt en fatalistisk tilfredsstillelse i den konstante fare. Tyskerne og deres indfødte soldater var i undertal og måtte trække sig tilbage mod syd. Englænderne satte efter dem sikre på sejr, men von Lettow-Vorbeck trak sig hele tiden tilbage, slog igen i pludselige udfald og gjorde det umuligt at besejre ham.

Mere end én fjende faldt for Ottos hånd. Han blev senet og

sej af de konstante marcher, hans hud blev som læder af den brændende sol. Han fik en livslang vane med at lade blikket glide undersøgende hen over omgivelserne.

En dag i juni 1918, tæt på grænsen til Mocambique, faldt hans deling i baghold. Adskillige af hans soldater faldt, han selv blev taget til fange og sammen med de andre overlevende ført mod nord. Den resterende del af krigen tilbragte han i en fangelejr i nærheden af Nairobi. Fem måneder senere havde Tyskland tabt krigen og måtte afstå sine østafrikanske besiddelser til England.

Historien havde overhalet Otto. Hans førkrigsplaner var et levn fra en svunden tid. Efter mere end halvandet års fangenskab, den mest kedsommelige tid i hans liv, der blev trukket i langdrag af militær sendrægtighed og inkompetence, begyndte han at rette opmærksomheden tilbage mod Europa.

Hans virkestrang var usvækket. Han ville vokse og skubbe til verden, han ville skaffe sig plads og råderum. Han ville op i den friske luft, hvor vindene blæste, og han kunne trække vejret frit.

Han vidste kun et: På grund af Rammelsberg-affæren ville han ikke tilbage til Tyskland.

Han ville ikke kostes rundt af små, emsige embedsmænd med papirer i skuffen.

Senere i livet fortalte Otto kun sjældent om sin tid i Afrika og altid kun antydningvis. For Valdemar Bruchfontaine, der først kom til verden tredive år senere, var historierne om farfaren mest af alt myter fra en forgangen, titanernes tidsalder.

Og måske var Ottos bekymringer overdrevne. Da han sad i fangelejren i Britisk Østafrika i krigens efterdønninger, var Tyskland trods alt på randen af revolution. Kejseren var flygtet til Holland, borgerkrigen ulmede, Weimarrepublikken var ved at rejse sig fra asken på vaklende ben. Myndighederne havde sandsynligvis andet at tage sig til end at beskæftige sig med et gammelt slagsmål fra verden af i går.

Ikke desto mindre meddelte Otto sine engelske fangevogtere, at han stammede fra Egersund, en lille by ved en fjord i det nordligste udkantsområde af det tyske kejserrige. Hans Petersen havde jo fortalt om de nationale grupperinger i sin hjemstavn, om den danske folkegruppe, der var i flertal og tørstede efter genforening med Danmark. Otto var ikke i tvivl om, at Danmark ville udnytte det tyske nederlag og rage så meget land til sig som muligt, måske hele Slesvig og Holsten. Hvorfor i alverden ikke?

Der ville altså være rørte vande at fiske i. Desuden var han tre måneder tidligere blevet udkommanderet til at arbejde på en farm i Ngong Hills et stykke uden for Nairobi og havde her truffet en ung, dansk kvinde, der egenhændigt havde drevet farmen med samt dens sorte arbejdere. Hun havde studeret de tyske krigsfanger og vejjet dem med sit blik, netop hám havde hun inviteret på te, selv om han var svedig og beskidt.

Hun havde set personen før fangen og ladet ham mærke sin respekt. Med sin kølige og mørke stemme, på en lille, overdækket veranda ved et tebord anrettet af sorte tjenestefolk, lænede hun sig frem, stillede tekoppen fra sig, så ham i øjnene og spurgte til von Lettow-Vorbeck.

Det viste sig, at hun før krigen var ankommet fra Europa med samme skib som ham og tydeligvis satte ham højt. Otto kneb øjnene sammen. Han undveg ikke hendes blik og svarede, så meget hans krigsfangestatus gav ham lov til.

Hun holdt hans blik fast. En stålwire var pludselig spændt ud mellem dem.

For første gang i sit liv havde Otto haft lyst til at besvagre en kvinde.

Det havde fået ham til at se lyst på Danmark. At det siden kom til en afstemning i grænseområdet, der kun førte den nordligste del af Slesvig tilbage til Danmark, undrede Otto en del. Han hørte om den på damperen på vej tilbage til Europa og kom i tvivl, om dette Danmark nu også var det rigtige sted for ham. Men da var terningerne kastet, englænderne ville af med de besværlige fanger, Otto blev ved ankomsten til Plymouth straks overflyttet til et fartøj mod København. To dage senere om morgenen så han den engelske kyst forsvinde i horisonten. Næste dags eftermiddag lagde skibet til kaj i Københavns frihavn.

Otto vandrede ned ad skibssiden med sin vadsæk over skulderen og et forskende blik ud over byen. Nede på kajen ventede immigrationsmyndighederne på ham. Han trak på skuldrene. I virkeligheden tænkte han sådan: Hvis ikke jeg kan blive i Danmark, sender de mig tilbage til Tyskland, og hvad har jeg så tabt?

Det gik forbavsende let. Ganske vist spærrede betjentene øjnene op ved synet af den ranke, tysktalende mand, der udleverede sine engelske fangepapirer og hævdede at være på vej til sin hjemstavn. Men da Otto fortalte den samme historie som til englænderne, at denne hjemstavn havde skiftet natio-

nalitet, mens han havde været borte, at den nu lå i det danske kongerige, forvandlede deres forbløffelse til en slags frydefuld had. De forstod, at han hørte til den tyske folkegruppe i det danske land, og selv om ingen af disse mænd havde været i kamp, læste Otto glæde i deres ansigter over at møde en overvundet og ydmyget fjende.

Han betragtede dem oven fra og ned og tilføjede, at han havde mistet sine øvrige papirer under kampene i Afrika, voila. Og fordi han brugte et fransk ord, og fordi ingen dansk embedsmand tilsyneladende kunne forestille sig, at en tysker frivilligt ville vælge sit fædreland fra, godtog man hans forklaring og udstedte en midlertidig opholdstilladelse, en billet til en damper til Sønderborg og en ordre om at melde sig hos de lokale myndigheder dernede, som ville tjekke hans historie og udstede nye papirer.

To dage senere om aftenen stod Otto ud af Københavns havn. Næste dags morgen ankom han til det genforenede land.

Og der stod han så, Otto Bruchfontaine. På havnen i Sønderborg i juli 1920.

Her begyndte de danske Bruchfontainers tidsregning.

Otto var ankommet til et land, der få måneder tidligere havde været en del af Tyskland. Tusinde ting var på vej ind fra Danmark, militær og myndigheder, forordninger og uniformer, flag, procedurer, standarder, skilte og papirer, stempler, formularer og ikke mindst nationalt berusede mennesker af enhver slags.

En begejstret medpassager fra skibet var netop forsvundet op i byen ivrigt svingende med sine kufferter. Otto løftede op i sin vadsæk. Han var tredive år gammel og i fineste fysiske form. I forhold til sin alder var han en erfaren mand med usvækket viljestyrke og virketrang. Han tvivlede ikke det mindste på sine evner og tænkte ikke videre over sine mål. Han kendte ikke et menneske i denne fremmede by og talte ikke et ord dansk. I sin lomme havde han en midlertidig

opholdstilladelse, som ingen myndighed i den almindelige forvirring interesserede sig for. I en bank i Bremen havde han fortjenesten liggende fra sin afrikanske handel fra før krigen. Den havde han sørget for at omsætte til guld og stuve af vejen, mens tid var.

Det regnede denne første dag, stille og vedholdende. Otto slog kraven op og kiggede ud over havet. Mod nord forsvandt et lille sund ind i regnen, mod syd anede han den tyske kyst. Han drejede rundt og begyndte at gå op i byen. Samme formiddag fandt han logi i et pensionat i en lille, brostensbelagt havnegyde. Om eftermiddagen sendte han et telegram til sin bank i Bremen for at meddele, at han var tilbage og snart ville få brug for sine penge. Otto spildte i det hele taget ikke tiden, allerede næste dag rejste han med en lille damper til Egersund, Hans Petersens hjemby, som han havde talt så lovende og detaljeret om i de sorte, afrikanske nætter før den store krig.

Og allerede på vej ind gennem fjorden fra damperens dæk konstaterede Otto, at hans ven havde talt sandt. Lergravene og teglværkerne lå virkelig side om side, hvis ikke som træer i en skov, så i hvert fald som palmer ved en strand. Hist og her mellem de stejle klinter og grønne bakker vajede også det røde og hvide flag, som var denne ganske almindelige dag en helligdag. Båden drejede ind i et lille sund og lagde til ved dets smalleste sted. En lille færge var ved at blive trukket hen over sundet. Selve byen Egersund var ikke meget andet end en havn med pælebroer, fortøjede skibe og småbåde, en skov af master, en færgekro, et rebslageri, nogle forretninger og en gade langs vandet med en husrække, der forsvandt op ad bakke ind i landet.

Otto Bruchfontaines hoved var begyndt at summe. Han gik i land med ideerne slyngende sig mellem hinanden. Endnu før han havde fundet sig et logi, gik han ud af byen mod nord ind i det nor, som sundet forbandt med fjorden, og som han skulle komme til at kende som Nybøl Nor. En hel dag vandrede han langs strandene, ind i noret og tilbage igen med

vadsækken over skulderen. Han kom forbi det ene teglværk efter det andet og standsede først, da det var blevet aften. Dagen havde været varm og skyfri, den sidste vind havde lagt sig. Mod vest var solen ved at gå ned i et orgie af farver. De røde tegltage på det nærmeste teglværk skinnede med en gripende skønhed og dybde. Fra den høje skorsten steg der røg op, bag værket bølgede bakkerne, foran ham lå noret blankt og klart med ålegræs og sandbund, så langt han kunne se ud. En smal jordmole med et skinneværk på toppen forbandt teglværket med en lille afskibningsbro, hvor en galease havde lagt til. Adstadige voksne og råbende børn bevægede sig rundt mellem teglværkets lader og en boligbarak ikke langt derfra.

Otto Bruchfontaine var udstyret med en stærk, æstetisk sans. Han frygtede ikke følelser og mærkede dem svulme nu. Han havde altid fundet det smukt at grave værdier ud af jorden, det havde været med til at gøre ham til minearbejder, og nu tænkte han, at disse teglværker var smukkere end minerne i Harzen. Her blev der ikke kun udvundet af jorden, her blev der også forarbejdet, her blev der fabrikeret og afskibet på samme sted.

Her blev landet koblet sammen med havet.

Otto Bruchfontaine havde en stærk og varm følelse i brystet. Han havde allerede besluttet sig for, hvad han ville gøre, og gik tilbage til byen. Endnu samme aften lejede han et værelse i et af husene ved havnen. Det var færgemanden, der efter sin sidste tur på Ottos forespørgsel om logi målte ham et stykke tid og så gav ham det tip, at han skulle forsøge sig hos gamle fru Bonnichsen oppe i nummer 12.

Det vil De synes bedre om end kroen, sagde han.

Han var en bred og lavstammet mand, der var klædt i en sort uldjakke med messingknapper, solide søstøvler og kasket. På reverset bar han et lille emblem med de kejserlige, tyske farver. Nu kneb han øjnene sammen og målte Otto.

Sie sind nicht von hier?

Otto nøjedes med at ryste på hovedet og takke ham. Han

begav sig det korte stykke op til fru Bonnichsen, som ikke kun var gammel, men også krumbøjet. Også hun tog Otto i øjesyn, før hun nikkede og bekræftede, at hun havde et værelse ledigt, som han kunne få. Hun trak et sjal til over sine skuldre og førte ham op ad en smal og knirkende trappe. Halvvejs oppe så hun sig tilbage over skulderen og gentog færgemandens spørgsmål:

De er ikke herfra?

Hun forsøgte sig på dansk, men måtte gentage spørgsmålet på tysk. Men heller ikke fru Bonnichsen fik andet end en hovedrysten til svar. Hun fortsatte op ad trappen og standede øverst oppe for at få vejret. Så låste hun en dør op og viste ham ind i et lille værelse med en metalseng, et bord og en stol, tapetserede skråvægge og et vindue, der vendte ud mod havnen. Med et sidste, vurderende blik gav hun ham nøglen og forlod så værelset.

Otto stillede vadsækken fra sig på gulvet. Han hørte fru Bonnichsen stavre ned ad trappen og kiggede ud af vinduet. Sommermørket var ved at sænke sig, tavse måger sejlede gennem natten. En luftning trak ind fra fjorden og fik et sejl i havnen til at blafre. Otto lagde sig på sengen og foldede hænderne under nakken. Han kunne ikke sove denne første nat. Han følte sig gennemstrømmet af kraft og energi og lå på sengen, til det var blevet helt mørkt, og han gennem vinduet ikke kunne se andet end stjernerne på himlen.

Han kunne ikke vente med at komme i gang. Næste morgen begyndte han at orientere sig. Han opdagede hurtigt, at alle talte tysk, hvis de var nødt til det. Han snakkede med de unge teglværksarbejdere, der efter fyraften drev rundt nede ved havnen eller sad på fægekroen og spillede kort og drak. Han forhørte sig hos ejeren af skibsprovianteringen og købmandsforretningen, han talte med de gamle og krumbøjede, de nedslidte teglværksarbejdere, der vandrede rundt i byen og lo foragtligt af de unges klager, han udspurgte endda børnene på pælebroerne, der fiskede efter makreller i sundet. Han

forhørte sig om teglværksdriften, om arbejdsprocedurer og produktionsmåder, han spurgte til lerets udbredelse på egnen. Han fik oplysninger om lønninger, akkorder og arbejdstider og fandt ud af, hvem der ejede hvilke teglværker, hvem der havde investeret for nylig, hvem det gik godt for, hvem der skrantede.

Han blev en, man talte om.

Han hørte, at det var vanskelige tider. Han forstod, at han ikke havde set alt på sine vandringer. En del teglværker lå stille. I Danmark havde der været højkonjunktur under krigen, nu pressede udenlandske varer priserne. For Egersunds vedkommende havde genforeningen tilmed fjernet det gamle hovedmarked mod syd. Nye aftagere måtte opdyrkes mod nord. Otto fandt ud af, at teglværkerne kun producerede i sommerhalvåret. Om vinteren forhindrede frosten gravningen og formningen af leret og den efterfølgende tørring i de åbne tørrelader. Dertil kom, at en god del af arbejdskraften før krigen havde været tilvandrede sæsonarbejdere fra Tyskland. Denne billige arbejdskraft stod ikke længere til rådighed, og det gjorde ikke situationen bedre.

Alt i alt var situationen gunstig for Otto.

Han udså sig et teglværk, han nu vidste var i vanskeligheder. En aften bankede han på døren til ejerens hus i Egersunds nordlige udkant på netop det sted, hvor sundet holdt op, og noret videde sig ud. En stuepige åbnede for ham.

Jeg vil gerne tale med teglværksejeren, sagde Otto.

Han stod i døren et øjeblik efter. For en gangs skyld tøvede Otto. Han vidste, at mandens navn var Lorentzen, og at han var dansksindet. Han havde for længst opdaget, at han var havnet i en national hvepserede, at de patriotiske følelser hang som en letantændelig luftart over hele landsdelen og hvert øjeblik truede med at sætte den sunde fornuft ud af kraft. Otto afskyede imidlertid omsvøb og sagde:

Jeg vil købe Deres teglværk.

Det gav et lille sæt i Lorentzen. Han var en høj mand i

slutningen af halvtredserne, ikke fri for at virke overvældende. Forbavset studerede han den slanke, fremmede mand, der stod på hans trappe med et utålmodigt, gennemborende blik.

Han havde talt tysk, selv om han måtte vide, hvem han var. Lorentzen kom til at udstøde et nationalt forarget prust. Han havde i mellemtiden gættet, hvem Otto var, den fremmede, der et stykke tid havde spurgt sig for på egnen.

Han tøvede. Men så inviterede han Otto indenfor.

For Otto var situationen enkel: Lorentzen måtte være interesseret i at sælge, han ville købe, de måtte finde en pris. Han blev ført ind i en dagligstue med et tikkende ur på væggen og en kat, der sprang op i en sofa. Lorentzen smilede, da han satte sig, som var han gået med på en spøg.

Unge mand, sagde han. Hvis det har været svært for teglindustrien et stykke tid, så er der ikke noget nyt i det. Det går op, og det går ned, det lysner snart. Byggeriet vil komme i gang igen, efterspørgslen vil stige, teglindustrien vil atter blomstre. Hvorfor skulle jeg være interesseret i at sælge?

Otto var ganske enig med Lorentzen, men det var ikke det centrale.

Nævn en pris, sagde han.

Lorentzen smilede igen.

Nu ikke så hastig, sagde han. De kender lidt til mig og til mine forhold, kan jeg regne ud. Jeg kender imidlertid ikke noget til Dem. De spørger Dem for, hører jeg, men De er vist ikke her fra egnen. Hvem er De?

Otto fortalte sit navn. Nærmest i abstraktion tilføjede han, at han havde været soldat i Afrika, i von Lettow-Vorbecks hær.

Nævn en pris, gentog han.

Lorentzens smil var stivnet. Paul von Lettow-Vorbecks militære bedrifter havde gjort ham til en legende over hele Europa inklusiv det dansksindede Nordslesvig. I det slagne Tyskland var han det nærmeste, man kom en gud. Lorentzen tænkte, at denne fremmede mand kunne lyve om sin fortid. Han kunne være en svindler, en hvem som helst. Men hans

militæragtige kortfattethed, hans sikre bevægelser og spændstige styrke, hans blik, ja, hele hans fremtoning var netop, hvad man ville forvente af en soldat i den tysk-østafrikanske hær.

Der var blevet stille i stuen. Hele huset ventede, mens dets overhoved tænkte.

Så sagde han en pris.

Otto fortrak ikke en mine. Men indvendigt smilede han, for det var et lavere beløb, end hvad han var ved at få overført fra sin bank i Bremen. Han vidste nu, at han havde fat i den lange ende, og rystede på hovedet.

Nævn en ny pris, sagde han, og nu sad han som en klippe i Lorentzens stol.

Nævn Déres pris, sagde Lorentzen.

Otto nævnte et beløb. Det fik Lorentzen til at smile igen, han ligefrem lo. Men i de efterfølgende forhandlinger var Otto virkelig som en klippe. Lorentzen sank mere og mere sammen i takt med, at han sænkede sin pris. Til sidst ville han ikke længere ned.

Tænk over det, sagde Otto og rejste sig.

Han havde givet sig en smule til sidst. Han kiggede på Lorentzen og sagde: Jeg kommer tilbage i morgen aften.

Og da, i dette anspændte øjeblik, indtraf en anden af de afgørende begivenheder i familien Bruchfontaines historie. Ingen af de senere familiemedlemmer skulle nogen sinde blive bekendt med øjeblikkets detaljer eller følelsesrigdom eller for den sags skyld med de tilfældigheder, der var involveret. Ikke desto mindre ville alt være gået anderledes, hvis ikke det var indtruffet.

Otto var på vej ud af huset, da der ude i den dunkle gang pludselig stod en kvinde og spærrede vejen for ham.

Han standsede med et sæt. Han blinkede vantro: Det var den unge kvinde fra farmen ved Nairobi! Det var den stolte og egenrådige, den smukke med det faste blik. Det var den kvinde, han havde haft lyst til at besvange!

Eller det var det ikke. Men hun lignede til forveksling.
Hun stirrede ham i øjnene.
Otto blev ganske enkelt stående.